

STANOWISKO Nr 4/26/P-IX

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ

z dnia 23 stycznia 2026 r.

**w sprawie projektu ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy
o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium
tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw**

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej po zapoznaniu się z rządowym projektem ustawy o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2172) zgłasza następujące uwagi:

Zgodnie z art. 14 pkt 45 projektu ustawy uchylony zostanie art. 61 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Samorząd lekarski nie zgłasza zastrzeżeń wobec propozycji uchylecia art. 61 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Zastrzeżenia budzi jednak brzmienie przepisu przejściowego zawartego w art. 47 ust. 1 projektowanej ustawy. Po pierwsze, projektowany art. 47 ustawy to już trzeci przepis przejściowy, który miałby dotyczyć „wygaszania” możliwości nabywania przez obywateli Ukrainy warunkowego prawa wykonywania zawodu, co powoduje brak czytelności przepisów i konsekwencji z nich wynikających. Po drugie, treść przepisu art. 47 wydaje się niezgodna z celem jego wprowadzenia zawartym w uzasadnieniu do projektu ustawy. Należy przypomnieć, że na mocy art. 61 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., przez okres 32 miesięcy, niezależnie od trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, Minister Zdrowia mógł udzielić obywatelowi Ukrainy zgody na wykonywanie zawodu lekarza, a okręgowa rada lekarska mogła przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza, na zasadach określonych w art. 7 ust. 2a pkt 3-5 i 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Przepis art. 61 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy miał charakter epizodyczny, a wyznaczony w nim termin 32 miesięcy już dawno upłynął - obywatel

Ukrainy mógł złożyć wniosek do Ministra Zdrowia o wyrażenie zgody na wykonywanie zawodu najpóźniej dnia 24 października 2024 r.

Kwestie przejściowe związane z postępowaniami administracyjnymi o wyrażenie zgody na wykonywanie zawodu i przyznaniem obywatelom Ukrainy warunkowego prawa wykonywania zawodu zostały już uprzednio uregulowane w przepisach przejściowych, tj. w art. 27 i art. 30 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 854) oraz w art. 12 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 1301). Szczególnie drugi z przywołanych powyżej przepisów przejściowych zdaje się wyczerpywać regulację prawną dla osób posiadających zgodę Ministra Zdrowia, ponieważ wyznaczył 6-miesięczny termin liczony od 30 września 2025 r. na złożenie przez obywateli Ukrainy wniosku do okręgowej rady lekarskiej o przyznanie warunkowego prawa wykonywania zawodu i wskazał, że postępowania dotyczące przyznania warunkowego prawa wykonywania zawodu wszczęte przed jej wejściem w życie toczą się na podstawie dotychczasowych przepisów. W tej sytuacji w obecnie procedowanej ustawie nie ma potrzeby regulowania po raz kolejny kwestii przejściowych związanych z osobami posiadającymi jedynie zgodę Ministra Zdrowia, zasadne jest natomiast uregulowanie statusu osób, które uzyskały od właściwej rady lekarskiej warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza na podstawie uchylanego obecnie art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Wobec tego Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej proponuje się, aby w art. 47 ustawy dokonać poprawki polegającej na tym, żeby przepis ten odnosił się do osób, które uzyskały warunkowe prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, a nie do osób, które uzyskały zgodę Ministra Zdrowia, o której mowa w art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Taki przepis przejściowy z jednej strony zrealizuje wolę projektodawcy wyrażoną w uzasadnieniu do projektu ustawy, jaką jest umożliwienie dalszej pracy osobom, które mają przyznane warunkowe prawo wykonywania zawodu na podstawie przepisu, który traci moc prawną (art. 61 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy), a z drugiej strony

wskaże ramy prawne, w jakich wykonywanie zawodu lekarza przez te osoby powinno się odbywać.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej zwraca także uwagę, że w projektowanej ustawie planowane jest uchylenie art. 37 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, który przyznaje obywatelom Ukrainy, prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z wyłączeniem niektórych kategorii świadczeń. Projekt ustawy zakłada natomiast zmianę mechanizmu udzielania opieki zdrowotnej, zgodnie z którą obywatele Ukrainy będą mogli korzystać z opieki zdrowotnej na zasadach analogicznych do obywateli Polski, tj. będą mieli dostęp do wszystkich świadczeń opieki zdrowotnej jedynie w przypadku, gdy są ubezpieczeni i odprowadzają składki na ubezpieczenie zdrowotne, natomiast niezależnie od ubezpieczenia zdrowotnego prawo do świadczeń będzie przysługiwało kobietom w ciąży, porodu lub połogu, osobom do ukończenia 18 roku życia, osobom posiadającym zaświadczenie o zamieszkiwaniu w ośrodku zbiorowego zakwaterowania, osobom będącym ofiarami gwałtu lub tortur, które posiadają numer PESEL. Przedmiotem szczególnej troski parlamentarzystów w trakcie prac legislacyjnych powinno stać się to, aby ograniczenia uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie dotknęło osób, które znajdują się w stanie zagrożenia życia czy zdrowia.

Ponadto Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej wskazuje, że opiniowany projekt ustawy jest kolejną nowelizacją przepisów dotyczących tzw. uproszczonego trybu uzyskiwania uprawnień zawodowych lekarza i lekarza dentysty. Projekt ustawy nie realizuje postulatu samorządu lekarskiego, jakim jest zniesienie obu tzw. uproszczonych trybów nabywania uprawnień do wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty. Uproszczony dostęp do zawodu lekarza i lekarza dentysty zwalnia z wymogu nostryfikacji dyplomu lekarskiego uzyskanego za granicą poza obszarem Unii Europejskiej, zwalnia także z konieczności odbycia stażu podyplomowego czy złożenia egzaminu z języka polskiego w zakresie znajomości języka potrzebnego do komunikacji z pacjentem i udzielania świadczeń zdrowotnych.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski